

Sedaj je Anka takoj vse ukrenila, kakor ji je pisal Tonček. A na veliko svojo žalost je morala gledati, da je pri očetu kakor pri materi zdravljenje že prepozno, da se je bolezen vgnezdila pregloboko in že zasadila bolnikoma smrtno kal. In res, za dva dni sta ugasnila oba ...

Pogrebci so odnesli deklici blaga roditelja takoj izpred očíj — v mrtvašnico — — —.

Lahko si mislimo žalost Tončkovo, ko je dobil tako poročilo od doma. Revez ni vedel začetkom, kaj bi počel. Šel je k ravnatelju liceja in ga prosil za dopust, a ta mu je dejal, da je dobil ukaz, nobenega ne pustiti v one kraje, koder divjá kolera.

Ubogi Tonček, pač potrebuješ sedaj toložila! Sam si ostal, sam! Le sestrino srce še bíje za te in te želi domov, a kaj — ko ne smeš! In prijatelj Ivan ti je sedaj v veliko zaslombo, zares pravi sodrug in lečitelj tvoji bóli.

(Konec prih.)

Zaznamovani dnevi.

(Spisal *J. Štrukelj*.)

V. Lenuh.

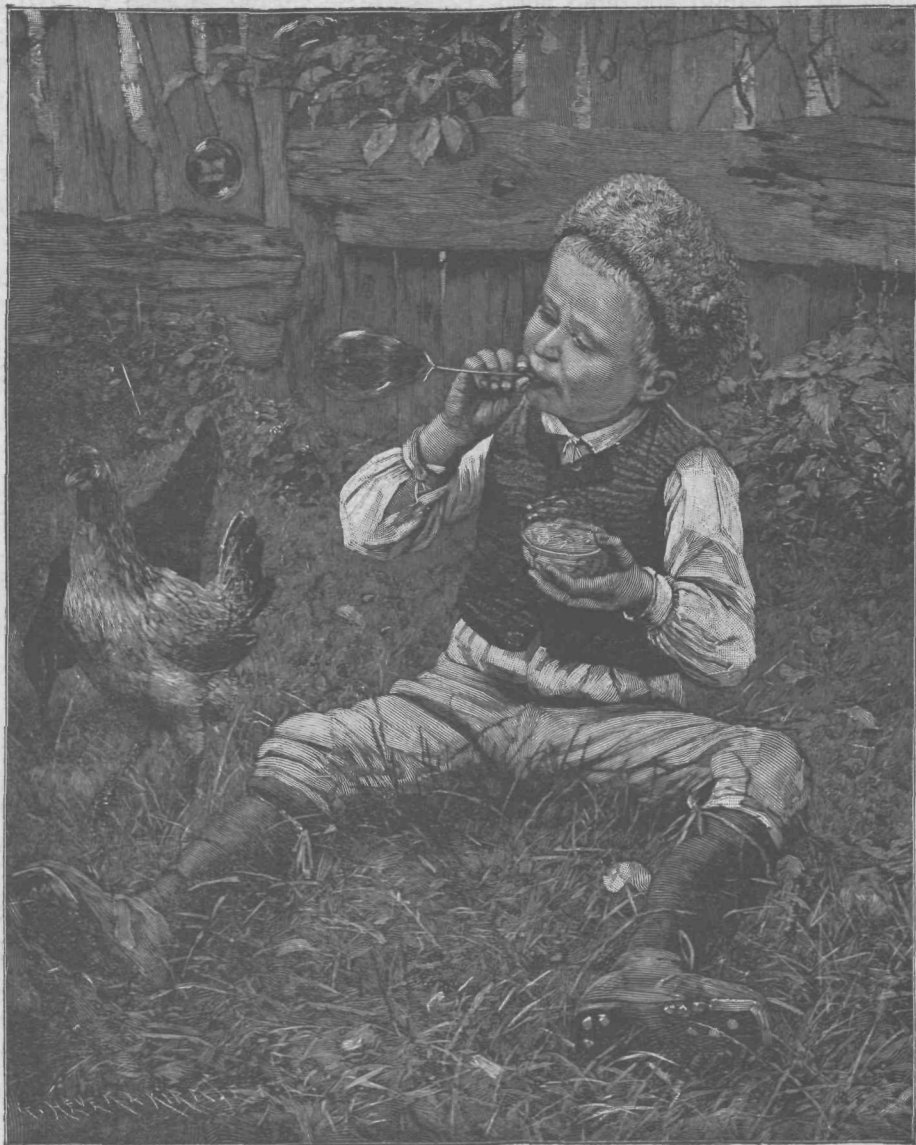
Pač poznate otroke, ki se odlikujejo po ubogljivosti, pridnosti, postrežljivosti, dobrosrčnosti, pobožnosti, lepem vedenju in drugih dobrih lastnostih. Le posnemajte jih! Toda mej majhnim mladim ljudstvom je tudi mnogo takih, ki se odlikujejo — a, ne! beseda „odlika“ zaznamuje samo kaj dobrega —, ki vzbujajo pozornost zaradi svoje jezikavosti, nepokorščine, nemirnosti in lenobe.

Za vzgled, kakšni ne smete biti, vam bodi lenuh prve vrste — Grivarjev Šimenek.

Nekje sta bila — pravijo — dva znana lenuha. Ležala sta v senci. Mimo pride gospod, ki ju je dobro poznal, in se hotel prepričati, kateri njih je večji lenuh. Zato reče: „Tistemu, ki je večji lenuh, dam dvajsetico; semkaj naj stopi po njo.“ Lenuha se ne ganeta. „No, kateri jo hoče?“ popraša še jedenkrat. „Daj sèm“, reče jeden malomarno in pomolí roko. Kaj ne, ta je bil pošteno len! Pa gospod mu je ni dal, drugi jo je namreč za svojo lenobo še bolj zaslužil. „Kaj je ti ne maraš? Stegni roko!“ poskusi gospod še drugega. O, pa se ni ganil in ne vzdignil roke, da bi prejel dar! „Kar v žep mi jo deni“, izpregovoril je komaj in ni se čisto nič premaknil. Ta je bil zares pravcati lenuh in dobil je dvajsetico. Toda to je bilo samo jedenkrat in še to samo pripovedujejo; ali je bil kdo zraven ali ne, to pa ni gotovo; pa če je bilo tudi resnično, jedensamkrat se je to zgodilo, drugače pa „lenega čaka strgan rokav, palca beraška, pa prazen bokal“.

Grivarjev Šimenek je bil zelo len, no saj se vé, da je bil živa lenoba, ker se mu ni ljubilo odložiti tople zimske kape in vzeti slamnik, dasi je bilo

že sredi majnika, pa le ni dobil za svojo lenobo še nobene ‚dvajsetice‘, pač pa že strgano hlačnico — saj rokav in hlačnica sta si podobna — in tudi že strgano kožo. Prvo ni bilo posebno nevarno, a v drugem slučaju se je šlo za življenje in smrt.

Strgana hlačnica! Prav za prav bi se moralo reči: prežgana hlačnica. Šimenek je sedel po zimi za pečjo, pa ne mrzlo, temveč dobro zakurjeno, in na pol dremal. Zdelo se mu je, da je na stegnu leve noge preveč gorkote, precej peklo ga je že, pa se ni odmaknil od peči, ej, klada lena se ne premakne tako lahko. Toda kadar je polna mera, privzdigne tudi lenuha. Kakor

bi ga bilo nekaj ostrega zbadlo ali vščipnilo ali sunilo ali pičilo, ravno tako se mu je zdelo in naglo je bil po koncu! Hlače so mu pretlele.

Pa mati so hlače zašili, in njih jedinec Šimenek je ostal stari lenuh.

Drugič je bilo pa huje.

Lep spomladanski dan je bil. Ob osmih zjutraj je Šimenek že vstal. Solnce ga je vabilo pod milo nebo. Počasi se je spravil za hišo v travo in sédel. Pa ne samo sedet ga je prignalo solnce, ampak danes je nameraval lenuh Šimenek celo delati, pa ne kaj težavnega, temveč lahko delo si je izbral, prav lahko. V okroglo skledico so mu mati napravili milnice, da bi se njih ljubljeneц kratkočasil napihujoč iz milnice mehurčke, tiste lahke, krasno barvane mehurčke, v katerih se vidijo hiše in drevesa, ki se tako na lahko dvigajo v zrak, vedno višje in višje, pa najedenkrat — počijo. Seveda je to zabava, pa tudi uči, kako kratko, nestalno in minljivo je vse na svetu. Kako se sveti, kako se popenja v zrak tak mehurček, toda nekaj hipov, pa ga ni, še sledú o njem ni nikjer.

Drugi otroci pri tej zabavi tekajo za mehurčki in jih s pihanjem skušajo spraviti kvišku, a Šimenek tega ni storil. Zložno in počasi je napihoval mehurček za mehurčkom, potem ga pa pustil, naj gre kamor hoče, ali naj se vzdigne in plava čez streho, ali naj pade na travo.

Doberšen čas se je tako zabaval, nepremično sedeč v travi. Jedenkrat se mu je zazdelo, kakor bi mu bilo zlezlo nekaj mrzlega za hlačnico, pa je bil prenemaren, da bi bil pogledal, kaj bi utegnilo biti. Vnovič je pomočil slamico v skledico in naredil nov mehurček. Lep se mu je zdel, pa dolgo se mu ga ni ljubilo gledati, zakaj odplaval je na stran, a glavo obrniti bi bilo Šimenku že preveč. Njemu so se mehurčki lepi zdeli in njegova zabava se mu je videla pametna, toda domači petelin ni bil nič kaj zadovoljen z njegovim početjem. Po strani je gledal mehurčke in menda nekaj zabavljal nad njih lepoto, češ, kako to, to naj bi bilo lepo? Ali niso moja peresa stokrat lepša, ki imajo tudi še to prednost, da njih lepota ostane? Kje bom že jaz, z mojim perjem se bode pa še ponašal ta in ta! Ti znaš voliti, kaj je več vredno, ti pa ti! Pa petelinove nevolje še ni bilo konec, težko če ni tudi to-le godrnjal: „Zanikrnež zanikrni! Kdaj sem že pel, kdaj sem že vstal, koliko sem že prebrskal, da bi se pošteno preživil, ta pa nič: ali spi, ali leži ali čas krati. To ni za nikamor!“

Pa prezgodaj se je jezil petelin. Šimenek je namreč tako hitro planil kvišku in vrgel skledico na tisto stran, kjer je stal petelin, da jo je moral kar hitro pobrati, če ne, bi ga bilo pa kaj doletelo, kar bi mu ne bilo ljubo.

I, kaj se je pa zgodilo?

„Noga, noga!“ vpil je leni Šimenek, „noga, noga!“

Pod kolenom ga je namreč tako čudno peklo, da nikoli tega! K materi je šel v hišo in vpil: „Noga, noga!“

Dolgo ni bilo mogoče dognati, kaj je Šimenkovi nogi. Krvi ni bilo nikjer, v hišo je sam prišel, torej kaj naj bo njegovi nogi? A Šimenek je le tožil, da ga pod kolenom žge in peče, no pa saj je začela noga tudi otekati.

„Le tiho bodi, kmalu bo bolje“, tolažili so ga mati. „Nisi dobro pogledal, pa si sedel v koprive.“ In dobra mati so popihali na boleče mesto. Pa Šimenek je bil vedno bolj nemiren. Mati preiskujejo še dalje, kar dobé v hlačnici — škorpijona! Sedaj je bilo jasno, kaj je Šimenkovi nogi. Jasno, pa tudi nevarno! Škorpijonov pik je že marsikoga spravil na oni svet.

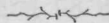
Pravi bogpomagaj je nastal sedaj v Grivarjevi hiši!

Šimenek je bil pičen, torej bolnik, ki ni, da bi šel od hiše. Mati so bili pa tako hromotni, da že več let niso prišli izpred praga. Očeta doma ni bilo, in drugega človeka ni imela pod seboj Grivarjeva streha, poleg tega pa so še sosedje precej oddaljeni.

Kaj je bilo storiti? Mati so Šimenku nad kolenom nogo trdo prevezali, potem pa skozi okno klicali in klicali, dokler niso doklicali sosede. Ta je bila precej izkušena zdravnica. V vasi je dobila nekje gadovega olja in drugih zdravil. Mazali in zdravili so Šimenka, pa nad tri tedne je moral ležati. Začetkoma so se že bali, da ne bi umrl, potem so govorili, da mu pojdejo kosti iz noge, drugi so pripovedovali, da mu bo nogo spridilo, pa se je le pozdravil in še hodil ravno.

Toda, ali mu je bilo treba tega? Mar bi ne bil pasel lenobe!

No, pozneje, ko je Šimenek že dorastel in se tudi že poboljšal, se je hotel lepega delati in opravičevati s tem, da je na stariše zvrčal vso krivdo, češ, zakaj ga niso bolj priganjali. Kakšen se vam zdi ta izgovor? I, nekaj je že, a tako dober pa le ni, da ne bi precej šepal: oj, ko bi se hoteli vsi lenuhi opravičevati s tem, da nimajo priganjalcev, kam pa pridemo? I, zakaj pa imate vest, zakaj so pa zapovedi božje in sveti nauki? E, kaj bi zvrčevali vse na druge, če ste pa sami krivi? Se vam pač vidi, da ste še mladi. Pa saj tudi Šimenek ni bil tako zastaran grešnik, da bi morali iz Amerike ali Afrike klicati misijonarjev nalašč zanj, da bi ga poboljšali. Saj se je poboljšal sam, ko je nekoliko natančneje premislil svojo napako. Tisti dan, ko ga je bil pičil škorpijon, si je dobro zapisal v pratiko svojega življenja in bil mu je „zaznamovan dan“ prav do zadnje ure. Razun poprej omenjenega praznega opravičevanja ni bilo slišati nič hudega o njem; vsaj jaz nisem zvedel ničesar, sicer veste, da bi vam povedal.

Mrak.

Mrak ... In tiho, tiho, kot bi
Ležal v grobi ...
Tamburica zazvenela
V drugi sobi.

Kakor fine pajčevine
Njeni glasi
Moje sanje so opredli
V poznem časi ...

V poznem časi so zvenele
Tamburice,
Ko vtihnile, oglasile
Se pravljičice ...

Ah! le zveni, tamburica,
Tiho zvēni!
Iz temé smejó se dnevi
Izgubljeni ...

Smiljan Smiljanič.

